

Sebastijan Pregelj*Edvard, razpečevalec sreče*

(iz gradiva za roman)

1. Tu in tam je v sobo skoz zastrto okno vdrl snop svetlobe avtomobila, ki je zdrvel mimo hiše, in takrat se je zazdelo, da se v kotu velikega prostora izza naslonjača dviga dim; nenadna luč je včasih ujela tanko roko, ki je segla po kozarcu na mizi malo stran, včasih pa le senco, ki je napravila komaj opazno kretnjo. Na steni je visela oljna slika; vsakokrat, ko je svetloba zadela ob zid, so se čisto za kratek čas prikazali trije obrazi, trije ženski obrazi. Skoraj so se nasmihali, trije ženski obrazi so se skoraj nasmihali. Čez dan se ni zdelo, da bi se nasmihali, prav nasprotno, še preveč resni so bili, ponoči pa so bili videti brezskrbni, kot bi jim tema in tišina pregnali težke misli, ki so jih sicer bremenile.

Tanka, skoraj prosojna roka je segla po kozarcu; počasi ga je približala zgubanemu obrazu, ga prislonila ob ustnico in nekoliko nagnila. Agnes se je nakremžila. Kot vsak večer je bila z mislimi nekje daleč, v časih, ki jih je pomnila samo še ona; kot vsak večer je počasi praznila kozarec konjaka in kadila. Tu in tam je dvignila pogled in se zastarmela v oljno sliko, kot bi se je čez dan ne mogla nagledati; tudi njej se je zdelo, da so trije ženski obrazi ponoči povsem drugačni kot podnevi, ampak ni bila začudena. Sedela je v naslonjaču in dolge ure čakala, da se je po prostoru za kratek čas razlila mimobežeča svetloba ter osvetlila oljno sliko. Medtem je pila konjak in kadila. Agnes je bila dosti bolj srečna, kadar so bili obrazi brezskrbni; mogla si je prikimavati, da ni vse tako slabo, kot se zdi, mogla si je pošepetovati, da vse, kar je bilo dobrega, vendar še ni izpuhtelo v nič. Z leti, seveda, z leti bo še tisto malo pošlo, ampak takrat ... no, tako si je mislila, da bo takrat že pod zemljo, kajpak, ko jih ima vendar krepko čez osemdeset. Potem bo to stvar Klare in Marjete, onidve bosta morali dolge noči presedeti v naslonjaču, onidve bosta morali čakati svetlobo, ki bo čisto za kratek čas osvetlila sliko, onidve bosta morali videti, da so obrazi ponoči drugačni kot čez dan. Najprej Klara, za njo Marjeta. Ne gre drugače. Agnes ni bila prepričana, da razumeta, ni vedela, ali jima je privzgojila občutek tovrstne dolžnosti ali ne, ampak bala se ni, da bi hčeri kaj takšnega preprosto odrinili v stran. To pač ne. Povrh vsega bo prav kmalu

prišel čas, ko bosta morali razumeti: najprej Klara, za njo Marjeta. Takrat si bosta mogoče mislili, kako zelo neuvidevni sta bili in kako grozno nerazumevajoči do svoje matere, čisto mogoče, ampak ... spočetka tudi sama ni razumela. Kaj bi se torej hudovala na hčeri?!

Zaprla je oči, kot bi bila utrujena, pa ni bila, kje neki! Saj, sprva je dolge noči resda težko premagovala, ampak z leti ... z leti so prišli čudeži in je bilo naenkrat preveč vsega, da bi hotela spati. Raje si je natočila nov kozarec konjaka in prižgala novo cigareto, potem pa v polmraku pričakala znance, ki so ji iz onstranstva prišli naproti. Na začetku se je čudila, od kod prihajajo in kam pojdejo, čudila se je, kako lahko iz teme stopijo tisti, za katere je že desetletja vedela, da so mrtvi, zato se je bala njihovih besed in gibov, nikakor jim ni hotela verjeti, kar so ji pravili, ampak z leti ... z leti se jih je privadila in brez njih sploh ne bi mogla. S kom drugim je zahajala v park med stoletne kostanje, s kom drugim v mesto, ki se v vsem času niti najmanj ni spremenilo? Samo oni so ji vedeli povedati, da je še vse po starem. Klara in Marjeta sta ji ves čas dopovedovali, da se je marsikaj spremenilo, branili sta ji, da bi hodila ven, nočni obiskovalci pa prav nasprotno: radevolje so jo popeljali v mesto, po ulicah, ki jih je dobro poznala. Vse je bilo po starem.

Še celo stara Julka je vselej stala na koncu ulice in s tresočimi rokami ponujala posušeno cvetje: *samo petdeset, nič več, samo petdeset*. Katerikrat se je Agnes ustavila in si izbrala šopek, katerikrat je pa samo prijazno pozdravila in odhitela mimo, ker res ni imela časa. V kavarni ji je natakár še od daleč kazal proti oknu, kjer so za največjo mizo sedeli znanci, ki se v vseh dolgih letih niti najmanj niso spremenili; prisledla je in prisluhnila Mary Jaklin, ki je ravno pripovedovala, da je iz Egipta dobila Avgustovo pismo: *čez sedem tednov se vrne ... takrat bo poroka*. V trenutku so postali glasnejši: *poroka ... pravi, da bo poroka?!* Mary je pordela, že je hotela obraz skriti v dlani, potem pa ponovila: *kot ste slišali ... poroka bo*. Agnes se je v trenutku spomnila vsega: poroke ne bo, ne, ne bo poroke, ker se bo ladja potopila ... nekaj mož se bo rešilo, nekaj, ampak Avgusta ne bo med njimi. Do konca se je morala pretvarjati, da ne ve; o, nikakor ne bi bilo prav, ko bi povedala vnaprej ... in sploh: imeli bi jo za neprivoščljivko, kaj pa drugega! Kdo na svetu more vedeti, kaj se bo zgodilo v prihodnosti, no, kdo?! Tu in tam jo je kateri dregnil, zakaj je nenadoma tako tiho, tu in tam jo je katera vprašala, če se ne počuti dobro, ker je bila vsa bleda. Agnes je vsakokrat zamahnila z roko, da ni vredno: slabo ji je, ampak ne prav hudo, zato naj si nikar ne delajo skrbi po nepotrebnem.

2. Proti jutru je vstopila Klara: *dani se, pojdite vendar v posteljo*. Hja, se je zdrznila Agnes, *res se že dani ... saj grem ... že grem*. Pa je Klara vedela, da mama ne bo kar tako odšla, kje neki; če je ne bo prijela pod roko in pospremila v spalnico, bo v naslonjaču ostala do osmih ali devetih. Zato je stopila do nje, počakala, da je ugasila cigareto, in jo popeljala v spalnico. Agnes je kar takoj sedla na posteljo in se slekla; z roke je snela debelo zlato zapestnico, jo položila na nočno omarico in legla. Počasi,

prav počasi so se pred njo spet razmeglile stare ulice: vse polno ljudi je bilo na njih, vse polno znancev, ki so se ustavljali in jo spraševali to in ono, predvsem jih je pa zanimalo, kdaj dokončno ostane. V tistem je mimo prihitel tudi Anton, odvetnik Anton Florjančič, in ji rekel, da je že vse pripravljeno, *vse je nared. A, tako*, se je Agnes delala presenečeno (v resnici se ji je kar zdelo, da je že vse pripravljeno, kajpak, od njenega prvega obiska dalje je že vse nared). *Ja, ja, vse je nared*, je ponovil in se našobil, ker je pričakoval pohvalo, mogoče bežen poljub. Pa se ni zgodilo; Agnes mu je prikimala in rekla, da ne bo več dolgo, prav zares. Potem se je prijazno nasmehnila in se obrnila vstran: *malo se še sprehodim*. Odvetnik Anton Florjančič je privzdignil klobuk in se na hitro poslovil: *pa srečno. Srečno, srečno*.

Sedla je na klop pod platano in zaprla oči: veter se je plaho dotikal listov, da so prijetno šumeli ... ko je spet pogledala, je ležala v postelji. Privzdignila se je in pogledala proti skrbno zastrtemu oknu: zunaj je bilo že svetlo. Vstala je, stopila do pisalne mize ter izvlekla predal, v katerem je imela shranjena stara pisma; nekaj si jih je vzela in se vrnila v posteljo. Prižgala je svetilko na nočni omarici, si nadela očala in razgrnila prvo. Počasi je brala, prav počasi, da ne bi izpustila kakšne besede, ene same črke ni hotela spregledati ... Ko je bila pri koncu, je še dolgo zrla nekam naprej. *O, Bog, je vzdihnila, o, Bog, vseeno je minilo hitro. Vsa ta leta sploh niso bila tako dolga, sploh ne*. Popraskala se je po vratu in zložila pismo. Hotela je razgrniti naslednje, pa je zaslišala korake, ki so se po hodniku bližali vratom. Ugasila je luč, snela očala in legla, kot bi spala. Klara je čisto na lahko odrinila vrata in vstopila; nekaj časa je samo stala in se razgledovala po prostoru, potem je stopila do okna, tiho razgrnila zaveso in ga odprla. Vedela je, da mama ne spi, ampak vedela je tudi, kako rada to počne ... saj je vsako dopoldne enako, vsako, brez izjeme. Zato se ni hudovala, kje neki! Sedla je na rob postelje in jo božala po roki, dokler ni pogledala proti njej: *kaj, koliko je ura? Enajst, vsak čas bo enajst. O, zakaj me nisi zbudila že prej ... enajst, praviš?!*

3. Agnes je v svileni halji sedela za mizo in pila belo kavo. Marjeta se je naslanjala na hladilnik in brala revijo. Čez čas je prisedla: *popoldne pride Edvard*. Agnes je prikimala: *tale Edvard ... tale Edvard ni slab zdravnik, kje neki, saj je bil dolga leta v Švici, ni res? Potem ne more biti slab, prav nasprotno. Ja, v Švici je bil, ji je pritrdila Marjeta, čeprav ni vedela, ali je Edvard Markonja bil v Švici ali kje drugje. Spet je odprla revijo in brala naprej. Agnes je krožnik in skodelico odrinila na rob mize ter vstala: *če pride Edvard, se moram obleči ... saj ve. Prav, ji je prikimala Marjeta in obrnila novo stran. Tale Edvard, si je mislila, tale Edvard jih obiskuje vse pogosteje, pa ne zaradi mame, kje neki, tako neumna ni bila, da ne bi opazila, kako jo gleda. Samo, si je mislila, pred dvajsetimi leti bi bilo takšno spogledovanje vse kaj drugega, ja, vse kaj drugega, ker je bila zaljubljena vanj, in še kako zaljubljena! Da bi pa zdaj zavoljo starih časov ... bodi no, po toliko letih, kje neki! Prej že, o, ja, prej že, ko je bil mlajši in postavnejši, ampak takrat je imel druge in mu je bilo malo mar, če ga je zaljubljeno gledala, malo mu je bilo mar, če ga je vabila, naj se kaj oglasi; še za kratko**

urico ni imel časa, kje pa, ko je vedno hitel h kakšni ... h kakšni. Kar naj stopi pred ogledalo in se pogleda: zavaljen je in plešast, vselej prehlajen ... Tudi športen avto in veliko stanovanje v samem središču mesta mu pri tem ne moreta pomagati. Prej že, o, ja, prej si ga je želela, ampak zdaj, zdaj bi si z njim nakopala same sitnosti in skrbi.

Tudi Klara je opazila, kako Edvard gleda po njeni sestri, pa ni hotela reči. Vedela je, da ne prihaja samo zaradi njune mame, ampak kaj se more. Mislila si je, da sestri takšno spogledovanje ni ravno po volji; kako bi ji tudi bilo?! Ko je bila dosti mlajša, si ga je želela ... samo zdaj: o, bila bi neumna, ko bi mu verjela to in ono, neumna in še kaj! Kje pa so vse tiste lepotice, zaradi katerih ni imel časa zanjo, no, kje so?! Kam so izginile z leti? He, he, se je sama pri sebi nasmehnila, odšle so, ljubi Edvard, odšle so. In zdaj bi bila tudi Marjeta dobra. Samo, ljubček, uštel si se. Resda ima že kar nekaj sivih las, nekaj gub okoli oči in ust, ampak tudi takšna si lahko poišče moškega. Prav gotovo. Sploh pa: saj ni bila ljubezen, nobene ljubezni ni bilo med vama. Marjeta bi si lahko poiskala moškega, nedvomno, ampak - no, tako se je zdelo Klari - si ga ne bo. Zato je bil ves zdravnikov trud zaman; prav res: zaman je prinašal šopke rož in bonboniere, zaman jim je pisal, vsakokrat ko je bil za kakšen dan ali dva na morju ali v hribih.

Po kosilu so vse tri sedele na vrtu za hišo. Govorile so, kako dnevi postajajo vse daljši in vse toplejši, kako je že prav prijetno sedeti zunaj, še pred slabim tednom je bilo pa za kaj takšnega prehladno. *Zgodnja pomlad bo in zgodnje poletje*, je rekla Agnes, *potem bo pa tudi zgodnja zima. Kot lani*. Obe sta ji prikimali. Čez čas je spet spregovorila: *tale Edvard, saj ni tako napačen, kaj praviš, Marjeta? Ne, sploh ni napačen*, ji je pritrdila hči, *še dobro, da ga poznamo ... Hja*, je rekla Agnes, *pa je res dobro, da ga poznamo. V teh časih ... v teh časih ...* Tudi Klara je prikimala. Samo, si je mislila, preveč gleda za Marjeto, dosti preveč. Saj si ni mislila slabega o njem, kje neki, ampak več kot prijateljstvo tudi ne more biti, več kot prijateljstvo že ne. *Odprla bom vrata*, je čez čas vstala Marjeta, *da bomo slišale, ko pozvoni*. Klara je skomignila, da ne ve, čemu: zvonec se vselej sliši, vselej. Ampak naj, če hoče, naj kar odpre vrata.

Marjeta se je dolgo zadržala v hiši; ni več vedela, zakaj pravzaprav je hotela odpreti vrata, ni več vedela, ker se je zvonec res vselej dobro slišal. In sploh: tale Edvard, saj se še ni zgodilo, da ne bi počakal pred vrati; kadar je bilo potrebno, je pozvonil tudi trikrat ali štirikrat. In če bi ga ne bilo ... bi ga pogrešala? Saj ji ni bilo do njega, ne, ni ji bilo do njega. Zavaljo mame. Zavaljo mame? Res ni vedela, zakaj je hotela odpreti vrata. Nekaj je zagodrnjala in se vrnila do klopi; ravno je hotela sestiti, ko je pozvonilo. Stekla je nazaj in se ustavila šele v hiši; mama in sestra sta začudeni gledali za njo: *le kaj ji je?* Edvard ji je najprej poljubil roko, takoj zatem pa izza hrbita pomolil šopek vrtnic: *nekaj malega sem ... no ...* Marjeta je pordela, kot bi rož ne prinesel vsakokrat, kot bi ne pričakovala ali kaj: *kar stopite naprej ... samo po vazo skočim ... le stopite naprej, mama in Klara sta zadaj na vrtu*. Stekla je po stopnicah ter poiskala največjo vazo. Čez čas se je vrnila s kozarci in steklenico vina. Edvard je sedel ob Klari in pripovedoval maloverjetno prigodo; Agnes je od časa do časa nagubala čelo: *bodi no,*

vendar ne more biti res. O, čisto res je, čisto res, ji je vsakokrat zatrdil Edvard in pripovedoval dalje. Marjeta je položila pladenj na mizo in stopila h Klari; stala je nad njo, dokler se sestra ni pomaknila vstran: *sedi že vendar*.

Še dolgo so sedeli na vrtu in pili vino; Edvard je marsikaj povedal, marsikaj, kot bi se že dolgo ne videli ... takšen je bil Edvard Markonja: ni maral tišine, zato je ves čas govoril. Vse tri so ga poslušale in mu prikimavale, da je verjetno res tako. *Seveda je, o, prav gotovo je tako*. Klari se je zdelo, da se Marjeta kdaj pa kdaj pomakne proti zdravniku, čisto prepričana pa ni bila, ker klop ni bila dolga in dosti dlje od njega tudi ne bi mogla sedeti. Ampak tako kratka spet ni bila, da bi se ga morala dotikati, tako kratka že ne. Po malem jo je takšno jezilo: Edvard je za Marjeto prestar in konec! Ona pa tudi: lahko bi bila bolj pametna, pri teh letih že! Kaj ni še pred kratkim sikala, da ga zdaj, ko je plešast in star, nič več noče?! Kaj ni še pred kratkim tulila, da noče nobenega, njega pa še najmanj?! Najraje bi jo prijela pod roko in popeljala v hišo ter ji povedala, kar ji gre, presneti avši, ki mu bo kmalu verjela, kar ji govori, kadar sta sama. Ne, tega mu ne bo dovolila ... je še dosti drugih, lepo prosim, Edvard, še dosti drugih je!

4. Končno se je zdravnik dvignil in stopil pred Agnes: *no, pojdiva gor*. Agnes je kar takoj vstala in pohitela pred njim; medtem je Marjeta pospravila mizo: prazno steklenico je dala v zaboj pod klop, kozarce pa je odnesla v kuhinjo, kjer je Klara vključila pečico, da se bo pečenka, ki jo je že prej pripravila, spekla do šestih. Obrnila se je k Marjeti, da bi ji rekla glede Edvarda: prestar je zanjo ... sicer pa tudi sama dobro ve, kako je, zato naj se nikar ne obnaša tako avšasto, nikar! Da pa bi mu delala skomine, to preprosto ne gre: družinski prijatelj je, še od prastarih časov edini, na katerega se lahko zanesejo, zato naj se nesrečnica nikar ne norčuje iz njega. Prav malo je pomembno, ali je nekoč hrepenela po njegovi ljubezni, prav malo je pomembno, ali je takrat zanjo imel čas ali ne ... vseskoz je njihov prijatelj, njihov dobri prijatelj, zato naj se zdaj, ko je v letih in bržkone nemočen, ne norčuje iz njega! Pa se je zadnji trenutek premislila. Namesto tega se je nasmehnila, stopila do hladilnika in si vzela pomarančo. Skrbno jo je olupila, potem pa krlhje zložila na krožnik in ga ponudila sestri, ki se je samo namrdnila, ker ji ni bilo do sadja. *Pa nič*, je zamomljala Klara, *kakor hoče*.

Agnes je sedla na posteljo, si počasi razpela bluzo in jo slekla. Edvard je medtem na mizo zložil nekaj stekleničk, ki jih je prinesel s seboj. Zatem je iz črnega ovitka vzel iglo in počakal, da je ženska legla. *Tako*, je rekel z mirnim glasom in jo prijel za prosojno roko, *tako, zdaj bova opravila. Ne bo bolelo?* ga je polglasno vprašala, kot bi jo bilo sram spraševati takšno. *Ne*, ji je odgovoril, *ne bo bolelo. Pa saj sem vam že tolikokrat povedal, da ne bo bolelo. Mi ne zaupate? To pač ne*, je vzdihnila starka, *seveda ti zaupam. Popolnoma. Samo ... no, moraš me razumeti. Že jo je držal za prosojno roko in jo gledal naravnost v oči: sami ste tako hoteli ... ve tri ste me nagovorile, ker ... hja, lahko ste prepričani, da se sam česa takšnega ne bi ... No, no, ga*

je ustavila Agnes, *preveži mi vendar roko in opravi svoje. Saj vem, sama sem te prosila, me tri smo te nagovorile. Ti pri tem nimaš nič. To je jasno. Razumeš, to je povsem jasno!* Zdravnik ji je prikimal in ji na hitro prevezal roko, da so se žile, ki so se pod nagubano kožo tudi sicer dobro videle, izstopile. *Tako, tako*, je zadovoljno mrmrala Agnes, medtem ko ji je v podpluto roko zadril iglo. Steklenička je bila hitro polna. Zdaj ji je po cevki v telo spustil nekaj v domačem laboratoriju pripravljene tekočine. Agnes je tu in tam glasno vzdihnila, kdaj pa kdaj je premaknila glavo in ga kaj vprašala; Edvard Markonja ji je prav mirno odgovarjal - še preveč mirno, kot bi bil pri povsem vsakdanjem opravilu. Ko je po cevki stekla še zadnja tekočina, se je popraskal po vratu in vstal: *opravljeno je. Kot sva se dogovorila. A tako*, je Agnes privzdignila glavo, *praviš da je opravljeno? Dobro ... dobro ...*

Edvard je pripomočke spravil nazaj v torbo, se vzravnal in rekel: *zdaj ste pripravljeni*. Stopil je do posode z vodo in si umil roke, potem pa sedel na rob postelje: *ste zadovoljni?* Agnes se je obrnila proti njemu: *seveda sem zadovoljna. Kaj ne bi bila?! Dobro si opravil*. Moški je prikimal: *ampak ni bilo tako preprosto, kot sem pričakoval*. O, je bila Agnes presenečena, *si mislil, da bo preprosto?! Takšne reči vendar ne morejo biti preproste. Ali pa tudi?* Edvard je skomignil: *ne vem, prav zares ne vem*. Agnes se je glasno zasmejala: *ne, Edvard, takšne reči ne morejo biti preproste*. Prav, je prikimal moški, *prav*. Agnes je vstala in se počasi oblekla, zdravnik je medtem poravnal posteljo in sedel na stol. Ni bil prepričan, da dela prav ... saj, prosila ga je, sama ga je prosila, ampak ... *Ženska je stopila k njemu in mu na ramo položila roko: to si mi dolgoval. Zdaj pa vstani, greva dol, da naju Klara in Marjeta ne bosta predolgo čakali*.

Miza je bila že pogrnjena, zato sta Agnes in zdravnik kar takoj sedla. Ko sta prisedli še hčeri, je spregovorila: *zdaj sem pripravljena. Še nocoj pojdem*. Klara in Marjeta sta prikimali. Edvard se je nasmehnil: *ni bilo tako preprosto, kot sem pričakoval ...* Agnes ga je strogo pogledala: *dovolj!* Utihnil je in pogledal Marjeto, da je zardela, vstala in stopila do pečice: *še malo, pa bo pečeno*. Iz predala je vzela odpirac za steklenice in odšla v klet po novo. Agnes se je nasmehnila: *saj je že čas, ni res?* Klara je skomignila: *ne vem, če je res že čas ...* O, pa je, jo je prekinila Agnes, *seveda je ... Povrh vsega mi je odvetnik Anton Florjančič zadnjikrat zatrdil, da je vse nared ... Če je tako*, je pritrdila Klara, *če je tako ... no, sami morate vedeti. He, he, he*, se je spet zasmejala Agnes, *saj vem. Zato pa tudi pojdem*.

Po večerji se je Edvard zahvalil za obed in se na hitro poslovil. Preden je odšel, je k njemu pristopila Agnes in ga plaho vprašala: *saj ne bo bolelo? Kje pa*, je zamahnil z roko, *ne bo bolelo. Še vedeli ne boste ... Že prav, že prav*, je odprla vrata in mu podala roko. Ni gledala za njim, ko je odhajal. Kar takoj je pohitela v spalnico in si iz omare vzela obleko, ki jo je imela že dolgo pripravljeno. Hitro se je preoblekla in se vrnila v kuhinjo. Sedla je za mizo in gledala hčeri, kako pospravljata. Ko sta bili pri koncu, so skupaj odšle na vrt; nobena ni spregovorila. Izza visokih zgradb se je počasi dvignila luna; Agnes je komaj čakala, da odide v sobo, samo - si je mislila - ne bi bilo prav, ko bi odšla tako na hitro. Prav poseben večer je bil, prav poseben, zato se

nikakor ne bi spodobilo na hitro oditi. Večkrat je pogledala hčeri, rekla pa ni nič. Ko se je hrup na cesti dokončno polegel, je vstala in stopila do češnje; s prosojno roko se je dotaknila listov in se obrnila proti hčerama: *letos bo bogato obrodila*. Prikimali sta ji, čeprav jima je bilo vseeno, ali bo češnja bogato obrodila ali ne; prej že, ko sta bili še majhni, prej sta radi plezali po drevesu in jedli rdeče sadeže, ampak zdaj ... vseeno jima je bilo za češnjo. Ali pa tudi ne.

5. Že pozno je bilo, ko je Agnes stopila najprej do Klare in jo poljubila, potem še do Marjete: *tako, zdaj je res že čas*. Obrnila se je in odšla; med vrati se je še enkrat ustavila: *in zjutraj ... zjutraj me pustita malo dlje samo. Saj ne zahtevam preveč?* Hčeri sta odkimali.

Agnes je v sobi kar takoj sedla v naslonjač, si natočila kozarec konjaka in prižgala cigareto. Pogledala je sliko, ki se je nekoliko bleščala, ampak obrazov ni bilo moč prepoznati. Zadovoljno se je nasmehnila in naredila požirek. Čez čas je zaprla oči. V kratkem so iz polmraka zrasle zgradbe; ni čakala, temveč je kar takoj pohitela proti koncu ulice, kjer je na vogalu od stare Julke kupila šopek suhega cvetja. Pred izložbami se ni ustavljala, zato je hitro prišla do kavarne; za dolgo mizo ob oknu so še sedeli znanci; prisedla je in prisluhnila Mary Jaklin, ki je pripovedovala, da je od Avgusta dobila pismo ... ko se vrne, se bosta poročila ... V trenutku so postali glasnejši: *poroka ... pravi, da bo poroka?! Mary je pordela, že je hotela obraz skriti v dlani, pa se je premislila in ponovila: kot ste slišali ... poroka bo ...*

Dosti kasneje je k mizi pristopil Anton Florjančič, ki jih je že ves čas gledal z druge strani kavarne, samo da oni tega niso opazili, ker so se imeli toliko pomeniti: *tudi jaz imam novico*. Pogledali so ga, ker si niso mislili, kakšno. *Hm*, se je nasmehnil, *no, Agnes ... zdaj je dokončno ... Kaj?! so planili k višku, kaj?! Ti nesrečnica, ti kar molči!* *Sploh nam ne bi povedala! Je to res?! Agnes je prikimala: seveda je res, kajpak, zdaj dokončno ostanem. Saj ste me dovolj dolgo čakali, dovolj dolgo ste noč za nočjo prihajali pome ... Čudovito, jo je Mary prišla za roko, še noč napisem pismo Avgustu.*

6. Zjutraj je Marjeta že navsezgodaj vstala; oblekla se je in odšla na vrt. Spotoma je iz nabiralnika vzela česnik in nekaj pisem, ki je niso zanimala, ker nobenega ni pričakovala. Sedla je na klop in gledala češnjo ... bogato bo obrodila. Ko sta bili s Klaro majhni, sta radi plezali po drevesu, radi sta sedeli na kakšni veji in zobali drobne sadeže, ki nikoli niso bili nevem kako sladki. Z leti se jima je takšno početje zazdelo bedasto, ker sta se čutili odrasli, odrasli pa nikoli ne plezajo po češnji na vrtu za hišo, prav nikoli. Tako vsaj se jima je zdelo. Še kasneje je dostikrat premišljevala, zakaj drevesa preprosto ne požagajo: s češnjo so imele same sitnosti. Ja, lahko bi koga poprosile, da bi jo podrl ... Pa mama še slišati ni hotela, še slišati ne! Zdjaj je Marjeta vzdihnila in zmajala z glavo: *res ne bi bilo prav, ko bi jo bili podrli, res ne.*

Kmalu je prišla na vrt tudi Klara; sedla je poleg sestre, si z mize vzela pisma in jih pregledala: nobeno ni bilo zanjo. *Malo dlje bova pustili samo, je spregovorila, saj je*

tako hotela, ni res? Ja, malo dlje, ji je prikimala Marjeta in se šele takrat obrnila proti njej: in potem, kaj bova potem? Ne vem, je skomignila starejša, res ne vem, kaj bova. Najbolje, da pokličeva Edvarda, saj je zdravnik. Edvarda? se je začudila mlajša, bova poklicali Edvarda? Poznaš ti še kakšnega? Ne, je odkimala Marjeta, nobenega drugega ne poznam ... potem je res najbolje, da pokličeva Edvarda ... saj je zdravnik. Klara ji je prikimala in prekrižala noge: tako bo najbolj prav. Mogoče bo ostal na kosilu. Danes? je bila začudena mlajša. Ne, se je v trenutku premislila starejša, danes pač ne. Mogoče jutri. Ja, mogoče jutri.

Nekaj pred enajsto se je Marjeta dvignila: *tako, zdaj je čas, da greva gor.* Klara ji je prikimala in tudi sama vstala. Prav počasi sta se povzpeli po stopnicah; pred vrati sta za trenutek obstali, potem pa vstopili. Klara je razgrnila zaveso, Marjeta pa je kar takoj stopila do mame: glavo je imela nagnjeno nazaj in oči zaprte, da je prvi hip pomislila, če mogoče sploh ni ... Ne ... ne. Na tleh so bili drobci stekla in razlita tekočina, v pepelniku ustnik in nekaj ogorkov. Previdno sta jo zgrabili in odnesli v spalnico. Na postelji sta ji poravnali obleko in se vrnili v sobo. Pred oljno sliko sta obstali: trije ženski obrazi so se še kar nasmihali, čeprav je bil že dan. Zatem je Marjeta stopila do telefona in poklicala Edvarda, naj pride kar se da hitro.

Nista ga čakali dolgo. Ko je prišel, je kar takoj pohitel po stopnicah in planil v sobo; ob postelji je odložil torbo in sedel na rob; prijel je prosojno roko in jo zadržal v naročju. Ko sta ženski prišli za njim, je rekel: *dobro sem opravil ... kar poglejta, kakšna je ... mirno je zaspala, to se vidi. Ja, sta mu pritrdili, to se vidi.* Moški se je zadovoljno nasmehnil: *ni bilo tako preprosto, kot sem pričakoval, ampak mi je uspelo. To se vidi.* Klara je sedla na stol ob postelji: *dolžni ste ji bili ... Tako nekako, se je zresnil Edvard, samo ne vem ... no, ne vem, če je bilo prav. Kaj, je poskočila Klara, ne veste, če je bilo prav?! Seveda je bilo. Ste ji vendar dolgovali! Da vas ni sram ... No, se je branil moški, dolgoval sem ji, samo ... Nič samo, me slišite, nič samo! Lepo vas prosim, je bilo tako težko?! Res tako težko?! Ne, nikakor, je odkimal Edvard, nikakor. Prav, je bila Klara že bolj zadovoljna. Marjeta je medtem pometla drobce stekla in izpraznila pepelnik. Čez čas je sedla na posteljo poleg Edvarda: *zelo sva vam hvaležni, res, zelo hvaležni. Ne morem si misliti, da bi kateri drug zdravnik ... no, da bi.* Moški ji je prikimal, se popraskal po vratu in čelu ter vstal: *tudi jaz ne verjamem, da bi kateri drug hotel ... Ampak zdaj je za nami ... opravil sem svoje ...**